

**НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН
ФОНД ЕАД**

ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ

31.12.2008

СЪДЪРЖАНИЕ

ОТЧЕТ ЗА ДОХОДИТЕ	2
БАЛАНС	3
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	4
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНЕТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	5
 <i>ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ:</i>	
1. КОРПОРАТИВНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ФОНДА	7
2. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА	8
3. НЕТЕН ДОХОД ОТ ЛИХВИ И ДРУГИ ПОДОБНИ ДОХОДИ	28
4. ОБЩИ АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ	28
5. РАЗХОД ЗА ДАНЫЦИ ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА	28
6. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА	29
7. ИМОТИ И ОБОРУДВАНЕ	29
8. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	30
9. АКТИВИ И ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЫЦИ	30
10. ДРУГИ ПАСИВИ	31
11. ОСНОВЕН КАПИТАЛ	31
12. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ	32
13. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ЕКВИВАЛЕНТИ	32
14. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	33
15. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	35
 ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА	 36
ОДИТОРСКИ ДОКЛАД	48

ОТЧЕТ ЗА ДОХОДИТЕ

за периода 22 август до 31 декември 2008 година

	Приложения	2008 хил. лв.
Приходи от лихви и други подобни приходи		19
Нетен доход от лихви и други подобни доходи	3	<u>19</u>
Общи административни разходи	4	(154)
Печалба от оперативната дейност преди данъци		<u>(135)</u>
Разход за данъци върху печалбата	5	<u>14</u>
Нетна печалба за годината		<u><u>(121)</u></u>

Приложенията на страници от 6 до 35 са неразделна част от финансовия отчет.

Михаил Стоянов
Председател на Съвета на директорите

Светлин Статков
Изпълнителен директор

Иван Личев
Съставител

Заверил: БДО АКЕРО ООД

Стоянка Апостолова, Управител
ДЕС, Регистриран одитор

БАЛАНС

към 31 декември 2008 година

Приложения

31 декември 2008

хил. лв.

Активи

Парични средства	6	2,328
Имоти и оборудване	7	50
Нематериални активи	8	1
Активи по отсрочени данъци	9	14

Сума на активите

2,393

Пасиви

Други пасиви Краткосрочни задължения	10	14
--------------------------------------	----	----

Сума на пасивите

14

Собствен капитал

Записан капитал	11	10,000
Невнесен капитал	11	(7,500)
Текуща Печалба/(Загуба)		(121)

Сума на собствения капитал

2,379

Сума на пасивите и собствения капитал

2,393

Приложенията на страници от 6 до 35 са неразделна част от финансовия отчет.

Финансовият отчет е одобрен за издаване от Съвета на директорите на НГФ АД на 30 март 2009 г. и е подписан от негово име от:

Михаил Стоянов

Председател на Съвета на директорите

Светлин Статков

Изпълнителен директор

Иван Личев

Съставител

Заверил: БДО АКЕРО ООД

Стоянка Апостолова, Управител

ДЕС, Регистриран одитор

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

за периода 22 август до 31 декември 2008 година

2008

Приложения

хил. лв.

Парични потоци от оперативна дейност

Печалба преди данъци		(121)
Амортизация	7,8	1
Паричени потоци от оперативната дейност преди промени в оборотния капитал		(120)

Промени в активите и пасивите, участващи в оперативна дейност:

Увеличение на други пасиви		14
Увеличение на други активи	9	(14)
Нетни паричени потоци (използвани в)/от оперативната дейност преди данъци върху печалбата		(120)

Платени данъци върху печалбата

-

Нетен паричен поток (използван в)/от оперативната дейност

(120)

Парични потоци за инвестиционна дейност

Покупка на оборудване и програмни продукти	7,8	(52)
Нетен паричен поток използван в инвестиционна дейност		(52)

Парични потоци от финансова дейност

Емисия на акции	11	2,500
Нетен паричен поток от финансова дейност		2,500

Нетно увеличение на парични средства и парични еквиваленти

2,328

Парични средства и парични еквиваленти в началото на периода

-

Парични средства и парични еквиваленти в края на периода

6 2,328

Михаил Стоянов

Председател на Съвета на директорите

Светлин Статков

Изпълнителен директор

Иван Личев

Съставител

Заверил: БДО АКЕРО ООД

Стоянка Апостолова, Управител

ДЕС, Регистриран одитор

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНЕТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

за периода 22 август до 31 декември 2008 година

Приложения	Основен капитал	Законов и резерви	Неразпределена печалба	Общо
	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.
Салдо към 22 август 2008 г.	-	-	-	-
Емисия на акционерен капитал	2,500	-	-	2,500
Разпределение на печалба за 2007 г. за:	-	-	-	-
* Резерви	-	-	-	-
* Дивиденди	-	-	-	-
Нереализирани печалби от преоценки на инвестиции на разположение и за продажба, нетно	-	-	-	-
Ефект от отсрочени данъци върху позиции, директно отчетени в собствения капитал	-	-	-	-
Нетна печалба за годината	-	-	(121)	(121)
Салдо към 31 декември 2008 г.	2,500	-	(121)	2,379

Михаил Стоянов
Председател на Съвета на директорите

Светлин Статков
Изпълнителен директор

Иван Личев
Съставител

Заверил: БДО АКЕРО ООД

Стоянка Апостолова, Управител
ДЕС, Регистриран одитор

1. КОРПОРАТИВНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ФОНДА

1.1. Учредяване

Националният гаранционен фонд (Фондът) е учреден на 12.08.2008 г. като еднолично акционерно дружество, със 100% участие на ББР.

Адресът на управление на фонда е: ул. Дякон Игнатий № 1, София.

1.2. Собственост и управление

Емитираният акционерен капитал на фонда от 10 000 броя поименни, безналични акции с номинална стойност 100 лв. на една акция се притежава от Българска банка за развитие АД

Националният гаранционен фонд се управлява от Съвет на директорите (СД) с мандат до 12.08.2011 г. Членове на съвета са: Михаил Стоянов- председател, Светлин Статков и Красимир Христов. Светлин Статков е изпълнителен директор и представлява фонда заедно с председателя на СД, а Красимир Христов е прокурист и може да представлява фонда заедно с изпълнителния директор.

1.3. Предмет на дейност

Предметът на дейност на фонда е определен като обхват в Закона за Българската банка за развитие. Той включва:

а/ издаване на гаранции за допълване на обезпечението по заеми на малки и средни предприятия;

б/ предлагане на други продукти на малки и средни предприятия, като: гаранция за участие в търг; гаранция за добро изпълнение; гаранция за авансово плащане; гаранция за изплащане на кредит на износител и други;

в/ издаване на гаранции за допълване на обезпечение по заеми на малки и средни предприятия, осъществяващи научноизследователска и развойна дейност и за внедряване на тези продукти и научни разработки в индустрията.

г/ други дейности, които не са забранени изрично от закона.

Гаранциите покриват до 50% от съответното задължение, към което се отнасят. Максималната стойност на издадените от Фонда гаранции към едно търговско дружество не може да надвишава 10 на сто от капитала на Фонда.

Съгласно Закона за кредитните институции „Национален гаранционен фонд” ЕАД е финансова институция, регистриран като такава в БНБ на 22.10.2008 год.

Към 31.12.2008 г. във фонда работят 9 служители.

1.4. Структура на фонда

Към 31.12.2008 година Национален гаранционен фонд има представители за областите на страната, които са разположени в девет основни центрове: София, Монтана, Ловеч, Русе, Варна, Сливен, Пловдив, Хасково и Благоевград.

1.5. Основни показатели на стопанската среда

Основните показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на фонда за периода 2005 – 2008 г. са представени в таблицата по-долу:

Показател	2005	2006	2007	2008
БВП в млн. Лева ¹	42,797	49,091	56,520	66,096*
Ръст на БВП	6.20%	6.3%	6.2%	6.0%*
Инфлация в края на годината	6.5%	6.5%	12.50%	7.8%
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1.57415	1.55010	1.41982	1.33683
Валутен курс на щатския долар в края на годината	1.65790	1.48506	1.33122	1.38731
Основен лихвен процент в края на годината	2.05%	3.26%	4.58%	5.77%
Безработица (в края на годината)	10.73%	9.12%	6.91%	6.27%

2. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА

2.1. База за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на Национален гаранционен фонд ЕАД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила от 1 януари 2008 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

Фонда прилага тази рамка за финансова отчетност за първи път за 2008 г. за целите на законовия си отчет.

За текущата финансова година фонда е приел всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са уместни за неговата дейност. От възприемането на новите или

¹ Нови, деноминирани лева

Източник: НСИ, БНБ

* Данните за 2008 г. са предварителни

ревизирани стандарти, които са релевантни за дейността на фонда, не са настъпили промени в счетоводната политика на дружеството и без това да доведе до промени в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти, освен в нови и разширяването на вече установени оповестявания.

Към датата на издаване за одобряване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила няколко стандарти, променени стандарти и тълкувания, които не са били приети за по-ранно приложение от фонда. От тях ръководството е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на дружеството:

- *МСС 1(променен)Представяне на финансовите отчети (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.).* Този стандарт въвежда отчет за всеобхватния(съвкупния) доход, като поставя акцент на разделението на промените в собствения капитал в резултат на операции със собствениците (капиталови операции) от тези, които не са резултат от операции със собствениците. Общият всеобхватен (съвкупен) доход може да бъде представен или в един отчет на всеобхватния (съвкупния) доход (обхващайки отчета за доходите и всички ефекти в собствения капитал, които не са резултат от операции със собствениците) или в два отчета – отчет за доходите и отделен отчет за всеобхватния/съвкупния доход. Допълнително, наименованието на счетоводния баланс е променено на отчет за финансовото състояние. Ръководството на Фонда е обмислило новите изисквания и промени на МСС 1. То очаква те да доведат до съществена промяна в представянето във финансовите отчети за 2009 г., особено по отношение на различните компоненти на доходите на дружеството. То е избрало да прилага двата отчета за представяне на съвкупния доход;
- *МСФО 3 (променен) Бизнес комбинации (в сила за годишни периоди от 01.01.2010 г.).* Промените в стандарти са свързани с: разширяване на определението на “бизнес”, което вероятно би довело до разширяване на обхвата на придобиванията третиран като бизнес комбинации; оценяването на малцинственото (неконтролиращото) участие и представянето на сделките с него; третирането на разходите по придобиванията; оценяването на частта от цената на придобиването под условие и ефектите от нейните последващи промени; оценяване на предишни дялове в придобиваното дружество при поэтапното придобиване и третиране на ефектите. Ръководството е взело решение да не прилага промените в този стандарт за 2008 г. Едновременно, то е преценило, че не биха настъпили директни промени в счетоводната политика, прилагана за финансовия му отчет, доколкото в групата на този етап няма малцинствено участие, а по-скоро нейно доразвиване;
- *Подобрения в МСФО – подобрения в МСС 1, 8, 10, 16, 19, 20,27 (с изключение на свързаните с промените в МСФО 3), 28 (с изключение на свързаните с промените в МСФО 3 и съответните промени в МСС 27), 36, 38, 39, и 40; МСС 7 във връзка с МСС 16(в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.).* Тези подобрения внасят частични промени в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща

непоследователност в правилата и изискванията на отделните стандарти и да се внесе по-прецизна терминология на понятията. Ръководството е направило проучване и е определило, че тези промени не биха оказали съществено влияние върху счетоводната политика и върху активите, пасивите и резултатите на фонда, освен прецизиране на използваната терминология и разширяване на оповестяванията и/или въвеждане на нови такива;

Допълнително, за посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила към 1 януари 2008 г., ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на фонда:

- *МСФО 8 Оперативни сегменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.).* Този стандарт ще замести МСС14. Стандартът изисква “управленски подход” при определянето на сегментите и представянето на сегментната информация в публичните финансови отчети, аналогично на установената вътрешно-управленска отчетност;
- *МСС 23(променен)Разходи по заеми (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.).*Този стандарт, в променения си вариант, определя разходите за заеми, с които се финансира придобиването, строителството и производството на квалифицирани активи, да бъдат капитализирани като компонент от цената на придобиване (себестойността) на актива за срока на строителството/изграждането;
- *МСС 32 (променен) Финансови инструменти:Представяне и МСС 1 (променен) Представяне на финансовите отчети – относно упражняемите финансови инструменти (с пут опция) и задължения възникнали при ликвидация (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.).* Промените в тези стандарти изискват упражняеми финансови инструменти (с пут опция), както и инструменти, които налагат на предприятие задължение да предостави на друга страна pro rata дял от нетните му активи само в случай на ликвидация, да бъдат класифицирани като компоненти на собствения капитал, ако са налице определени условия;
- *МСФО 2(променен) Плащане на база акции (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.) – относно условия за придобиване(на права) и отменяния(анулирания.).*Тези промени поясняват определенията за условията за придобиване (на права), въвеждат концепцията за условия за непридобиване (на права) като налагат изискването последните да бъдат отразени в справедливата стойност на датата на предоставянето(споразумяването). Също така са включени правила за счетоводното третиране на условията на непридобиване (на права) и отмененията (анулиранията);

- *КРМСФО 13 Програми за лоялност на клиентите (в сила за годишни периоди от 01.07.2008 г.).* Това тълкувание дава пояснение, че в случаите, когато продукти или услуги се продават заедно с някаква форма на стимул за лоялност от страна на клиента, то тези взаимоотношения са многокомпонентни, и вземането по получаваното от клиента възнаграждение се разпределя между отделните компоненти на база справедлива стойност);
- *КРМСФО 15 Споразумение за изграждане на недвижими имоти (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.- все още не е прието от ЕК).* Това тълкувание дава пояснения кога и как приходите и разходите от продажба на недвижими имоти следва да бъдат признати, в случай че споразумението между купувач и строител е сключено преди изграждането на имота да е приключило, вкл. по приложението на МСС11 и МСС18.
- *КРМСФО 16 Хеджиране на нетната инвестиция в чуждестранна дейност(в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.- все още не е прието от ЕК).* Това тълкувание дава пояснения относно хеджирането на нетна инвестиция в чуждестранна дейност, като най-вече съдържа насоки за идентифициране на валутните рискове за квалифицирането на счетоводно отчитане на хеджирането на нетната инвестиция, както и как дружеството да определи сумата на печалбите и загубите, свързани с нетната инвестиция и с хеджиращия инструмент, за целите на признаването ѝ при освобождаването от инвестицията;
- *КРМСФО 17 Разпределяне на непарични активи към собствениците (в сила за годишни периоди от 01.01.2010 г.- все още не е прието от ЕК).* Това тълкувание дава пояснения относно признаването на задължение за дивидент и неговата оценка, особено когато е предвидено разпределението да става чрез непарични активи; и
- *КРМСФО 18 Трансфер на активи от клиенти (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.- все още не е прието от ЕК).* Това тълкувание дава пояснения за счетоводното третиране на получавани активи от предприятия в сектора на ютилити от техни клиенти или трети лица, които осигуряват достъп до и услуги свързани със снабдяване с газ, вода, ток и др. подобни. Тези активи са получавани във връзка с осигуряването на достъп или снабдяването с такъв тип услуги/стоки

Ръководството е определило, че тези горепосочени променени/нови стандарти и/или тълкувания не биха оказали влияние върху счетоводната политика на фонда, доколкото неговата дейност не е в тези стопански сектори, нито включва подобни сделки, операции и политики, както и няма такива отчетни обекти.

Финансовите отчети на фонда се изготвят на база историческата цена с изключение на деривативните инструменти и финансовите инструменти на разположение и за продажба, които се оценяват по справедлива им стойност към датата на баланса.

Фонда води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като негова отчетна валута за представяне. Данните в отчета и приложенията към него са представени в хиляди лева.

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях.

2.2. Сравнителни данни

Фонда представя сравнителна информация в годишните си финансови отчети за един предходен период. За отчетния период няма представени сравнителни данни, тъй като това е първа година за дейността на фонда.

Когато за целите на по-достоверно представяне на отчетните обекти и операции е необходимо да бъдат направени промени в тяхната класификация и представянето им като отделни компоненти на финансовия отчет, сравнителните данни за предходната година се рекласифицират, за да бъде постигната съпоставимост с текущия отчетен период.

2.3. Отчетна валута

Функционалната валута и валутата на представяне на финансовия отчет на фонда е българският лев. От 1 юли 1997 г. левът е фиксиран със Закона за БНБ към германската марка в съотношение BGN 1:DEM 1., а с въвеждането на еврото като официална валута на Европейския съюз от 1 януари 1999 г. фиксираното съотношение на двете валути е BGN 1.95583:EUR 1.

Съотношението BGN / USD към 31 декември 2008 г. е 1.387310 :1 (22 август 2008 г.: 1.32079:1).

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства и еквиваленти, вземанията, инвестициите в ценни книжа, задължения по кредити и други задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс,

публикуван ежедневно от БНБ. В края на всеки работен ден се извършва преценка на всички монетарни отчетни обекти по обявления от БНБ официален курс.

Немонетарните отчетни обекти в баланса, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделките с чуждестранна валута по курсове, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за доходите в момента на възникването им, като се третира като “доходи от операции в чуждестранна валута”, на нетна база.

2.4. Приходи и разходи от/за лихви

Приходите от лихви и разходите за лихви се признават в отчета за доходите на база на принципа на начисляване за всички лихвоносни инструменти при използване на метода на ефективния доход на основата на цената на придобиване или приложимия променлив лихвен процент. Приходите от лихви и разходите за лихви включват амортизация на всеки отбив или премия или други разлики между първоначалната балансова стойност на лихвоносни инструменти и тяхната стойност на падеж, изчислена на база ефективен лихвен процент.

Приходът от лихви включва реализирани лихвени доходи по дългови ценни книжа на разположение и за продажба, от лихви по депозити в други банки.

Разходът за лихви се признава на принципа на начисляване и включва по получени кредити и други привлечени средства, такси и комисионни по получени кредити, които са неразделна част от ефективния разход за лихви.

2.5. Приходи и разходи от/за такси и комисионни

Таксите и комисионните по издадените гаранции се признават на систематична база през периода на съществуване на експозицията, при осигуряване на съпоставимост с разходите за оказване на услугата.

Разходите за такси и комисионни свързани с обслужването на ностро сметки при банки се признават в момента на извършване на услугата, за която се отнасят.

2.6. Финансови инструменти

2.6.1. Финансови активи

Фонда класифицира своите финансови активи в следните категории: “кредити и вземания”, “активи на разположение и за продажба” и “активи държани до падеж”. Класификацията е в зависимост от същността и целите на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на фонда към датата на първоначалното им признаване в баланса.

Обичайно фонда признава в баланса си финансовите активи на датата на търгуване – датата, на която се е обвързал (поел е окончателен ангажимент) да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи първоначално се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от баланса на фонда, когато правата за получаване на парични средства (потоци) от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и той е прехвърлил съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго лице. Ако фонда продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, той продължава да признава актива в баланса си, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Тази група финансови активи включва: парични средства по разплащателни сметки и депозити при банки и други вземания. Те се оценяват в баланса по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Лихвеният доход по вземанията се признава на база ефективна лихва. Той се представя в отчета за доходите, към “приходи от лихви и други подобни приходи”.

Финансови активи държани до падеж

Финансови активи държани до падеж са такива активи, които представляват дългови ценни книжа, с фиксирани или определяеми плащания и фиксирани матуритетни дати, спрямо които фонда при тяхното придобиване има положително намерение и възможност да държи до настъпването на падежа им независимо, че същите са търгуеми на борса. Тези активи се оценяват първоначално по тяхната цена на придобиване, а последващо – по амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с обезценка, ако има такава. Приходите от тях се признават и представят на база ефективен доход в отчета за доходите към “приходи от лихви и други подобни приходи”.

Финансови активи на разположение и за продажба

Финансовите активи на разположение и за продажба са недеривативни активи, които са предназначени с такава цел или не са класифицирани в друга група.

Фонда класифицира като финансови активи на разположение и за продажба дългови ценни книжа и направени инвестиции в акции от капитала на други предприятия, когато намерението е тези ценни книжа да се държат за неопределен период от време и същите могат да бъдат продавани при необходимост от ликвидни средства или при съществени промени в доходността или цената им.

Първоначално ценните книжа се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е платено, включително разходите по придобиване, включени в инвестицията. В последствие те се оценяват по справедлива стойност на база на котираните цени “купува” или стойности, които се получават от използването на оценъчни модели за дисконтиране на паричните потоци. В случаите, когато финансовите инструменти представляват инвестиции в капитала на дружества от затворен тип, за които е трудно да се намерят подходящи данни, за да може да се направят достатъчно разумни и обосновани дългосрочни предположения за изчисляването на справедливата стойност на техните акции чрез други алтернативни оценъчни методи, те се отчитат последващо по цена на придобиване.

Нереализираните печалби и загуби, произтичащи от промени в справедливата стойност на ценните книжа, класифицирани в групата “на разположение и за продажба”, се признават директно в отделен компонент на собствения капитал в отчета за промените в собствения капитал – “преоценъчен резерв-ФА”, докато финансовият актив бъде продаден, взет или изведен по някакъв друг начин или докато бъде определен като обезценен, когато натрупаните печалби или загуби, включени в предходни периоди в собствения капитал, се признават в отчета за доходите за отчетния период.

През периода на държане на дълговите инструменти класифицирани „на разположение и за продажба” фонда признава приходи от лихви, чрез прилагане на метода на ефективния лихвен процент.

Дивиденди по акции, класифицирани като финансови активи „на разположение и за продажба”, се признават и отчитат в отчета за доходите като “други доходи”, когато се установи, че фонда е придобил правото върху тези дивиденди.

Договори за покупка и обратна продажба на ценни книжа (обратни РЕПО сделки)

Закупени ценни книжа, предмет на споразумения за обратна продажба, не се признават в баланса, а се отчитат и представят като “вземания от банки” или “предоставени кредити и аванси на клиенти”, обезпечени с ценни книжа, както е по-подходящо. Разликата между закупната цена и цената за обратна продажба се третира като лихва и се начислява за периода на споразумението, като се прилага методът на ефективния лихвен процент.

Обезценки на финансови активи

На преглед за обезценка подлежат всички финансови активи класифицирани в групи “вземания”, “финансови активи държани до падеж”, “финансови активи на разположение за продажба”. Фонда прави преценка на всяка балансова дата дали са налице обективни доказателства за трайна и ясно проявена обезценка на финансов актив или на група от финансови активи.

Вземания от банки и други клиенти

Към датата на всеки баланс фонда прави преценка дали има налице обективни доказателства, че определени индивидуални кредити и вземания или група кредити и вземания със сходни характеристики са с белези на обезценени. Дадено вземане е обезценено, когато има обективни

доказателства, че е възникнала обезценка в резултат на едно или няколко събития (събития, пораждащи загуба), които са се случили след първоначалното признаване на актива (активите) и тези събития са оказали влияние върху бъдещите парични потоци от актива (активите) и това влияние може надеждно приблизително да се оцени. Критериите, които фонда използва за да определи дали има налице обективни доказателства за загуби от обезценка са: нарушения в договорените плащания на главницата и лихвата; трудности с паричните потоци, изпитвани от длъжника; нарушения на ключови условия и съотношения (показатели) заложи в договора; влошаване на финансовото, пазарното и конкурентното положение на длъжника; влошаване на състоянието и качествата на обезпеченията; стартиране на процедури по ликвидация и/или несъстоятелност и др. подобни индикатори.

Обезценки на вземания се правят, като се начисляват по специална корективна сметка, ако съществуват обективни доказателства, че фонда няма да бъде в състояние да си събере дължимите от длъжниците суми.

Обезценки могат да се правят и за други компоненти на портфейла вземания или експозиции с кредитен риск към датата на всеки баланс, чиято приблизителна оценка се основава на минал опит за възникнали загуби от всеки един от тези компоненти, настоящите икономически условия, в които оперират длъжниците и други фактори, които оказват влияние върху съответните експозиции.

Изчисленията на сумите на обезценките се извършват от банката на база вътрешно разработени правила и техники, на база изискванията на МСС 39.

Във фонда е прието периодично да се извършва преглед и анализ на всички вземания, на които е направена обезценка. Всяка следваща промяна в размера и срока на очакваните бъдещи парични потоци, сравнени с предварителните очаквания, водят до промяна в размера на коректива за обезценка като загубите се отнасят в увеличение или намаление на разходите (загубите) за обезценки и несъбираемост в отчета за доходите. Корективът за обезценки и несъбираемост се намалява само при подобряване качеството вземането, при което съществува достатъчна вероятност за своевременно събиране на главницата и лихвата в съответствие с първоначалните условия, включени в договора. Последващите възстановявания или намаления на обезценки, които се дължат на събития, възникнали след тях, се отразяват като реинтегриране (намаление) на разходите (загубите) от обезценка и несъбираемост в отчета за доходите.

Когато едно вземане е несъбираемо, то се отписва срещу натрупаните за него суми за обезценки по корективната сметка. Такива вземания се отписват след като всички необходими правни процедури са били направени и сумата на окончателната загуба е била установена.

Финансови активи държани до падеж

Финансовите активи “държани до падеж” се оценяват индивидуално в случай, че съществуват обективни доказателства за обезценка. В случай, че са налице такива доказателства, обезценката се определя като разлика между балансовата стойност на финансовия актив и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци. Обезценката се отчита в корективна сметка и стойността на

финансовия актив се представя в баланса нетно от нея. Сумата на обезценката се признава текущо в отчета за доходите.

Финансови активи на разположение и за продажба

Финансовите активи “на разположение и за продажба” се обезценяват в случай, че съществуват обективни доказателства, които показват значителен и продължителен спад в справедливите цени на съответния актив или група активи, или за финансови активи отчетени по цена на придобиване - когато съществуват доказателства, че балансовата стойност е по-висока от очакваната възстановима сума. Допълнително се прилагат и алтернативни оценъчни методи - методи на дисконтирани парични потоци, методи на цени на аналогови транзакции, анализи на тенденции в счетоводните стойности на нетните активи, за да се прецени трайността на промените в цените, както и да се изолира ефектите от общия спад и стагнация на фондовия пазар, от тези, които са пряко обвързани с индивидуалните особености на предприятието-издател на ценните книжа. В случай, че са налице такива ясни и конкретни доказателства за обезценка, натрупаната загуба от преоценки, представляваща разликата между цената на придобиване и текущата справедлива (възстановима стойност), се прехвърля от собствения капитал в отчета за доходите. Възстановимата сума на дълговия инструмент се определя на база настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани по текущ пазарен лихвен процент за сходен финансов актив.

2.6.2. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Фонда класифицира своите задължения, дълговите инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови пасиви или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договор със съответния контрагент относно тези инструменти. Той определя класификацията на финансовите си пасиви в момента на тяхното възникване. Всички финансови пасиви притежавани от фонда са класифицирани като други финансови пасиви и се отчитат по амортизируема стойност.

Финансовите пасиви първоначално те се признават в баланса по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва. Разходите за лихви се отчитат текущо в в отчета за доходите.

Финансовите пасиви се отписват когато задължението по тях се уреди, отмени или насрещната страна загуби правото на упражняване.

2.7. Лизинг

2.7.1. Финансов лизинг

Фонда като лизингодател

Финансовият лизинг, при който се трансферира извън фонда съществената част от всички рискове и стопански изгоди, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се изписва от състава на активите на лизингодателя и се представя в баланса като вземане със стойност

равна на нетната инвестиция от лизинга. Разликата между балансовата стойност на отдадения под финансов лизинг актив и незабавната (справедливата му продажна) стойност се признава в отчета за доходите в началото на лизинговия договор (при предаването на актива). Приходите от финансов лизинг се разпределят по счетоводни периоди, така че да отразяват постоянна периодична норма на възвръщаемост спрямо все още неизплатената част от нетната инвестиция на фонда, свързана с лизинга и се отчитат като “приходи от лихви”.

Фонда като лизингополучател

Финансовият лизинг, при който се трансферира към фонда съществената част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в баланса на лизингополучателя като се представя като имоти или машини и оборудване под лизинг по цена на незабавна продажба или ако е по-ниска, по настоящата стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и припадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи се включват в отчета за доходите като “разходи за лихви по други привлечени средства”.

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива и в рамките на лизинговия срок.

2.7.2 Оперативен лизинг

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг.

Плащанията от страна на фонда като лизингополучател във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в отчета за доходи на база линеен метод за периода на лизинга и са представени като “разходи за наеми”.

Приходът на фонда като лизингодател по договори за оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг и се представят като “други доходи от дейността”.

2.8. Имоти и оборудване

Имотите и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени във финансовия отчет по историческа цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Първоначално оценяване

При първоначалното си придобиване имотите и оборудването се оценяват по цена на придобиване (себестойност), която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и др.

Фондът е определил стойностен праг от 150 лв., под който придобитите активи, независимо че притежават характеристиката на дълготраен актив, се третираат като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от фонда подход за последваща балансова оценка на имотите и оборудването е модела на себестойността по МСС 16 – цената на придобиване (себестойността), намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Методи на амортизация

Фонда използва линеен метод на амортизация на имоти и оборудване. Полезният живот по групи активи е определен в съответствие с: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване и е както следва:

- Сгради – 50 г.
- офис оборудване и компютри – 5 г.
- транспортни средства – 5 г.
- стопански инвентар – 6.7 г.

Срокът на годност на отделните групи активи е определен от ръководството съобразно: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване. Определеният срок на годност на оборудването се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че те биха могли да се отличават

трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за доходите.

Печалби и загуби от продажба

Материалните дълготрайни активи се отписват от баланса когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти и оборудване” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/ (загуби) от дейността” на лицевата страна на отчета за доходите.

2.9. Нематериални активи.

Нематериалните активи са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени програмни продукти (софтуери) и лицензи за ползване софтуери.

В дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 5 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Загубите от обезценката се включват в отчета за доходите.

Нематериалните активи се отписват от баланса когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/ (загуби) от дейността” на лицевата страна на отчета за доходите.

2.10. Провизии и условни пасиви

Провизии се признават, когато Фонда има настоящо (конструктивно или правно) задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към датата на баланса за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен.

Условните задължения са задължения възникнали в резултат на минали събития, съществуването на които може да се потвърди само от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не могат да бъдат напълно контролирани от фонда или не е

вероятно да се появи необходимост от изходящ поток от ресурси за погасяване на задължението. Същите не се признават в баланса, но подлежат на оповестяване

2.11. Пенсионни и други задължения на персонала по социалното и трудово законодателство

Съгласно българското законодателство фонда е задължен да плаща вноски във фондовете за социално и здравно осигуряване. Размерът на вноските се определя от Кодекса за социалното осигуряване и Закона за здравното осигуряване – въз основа на доходите за периода. Трудовите отношения със служителите на фонда, в качеството на работодател, се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване, фонд “Общо заболяване и майчинство”, фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест”, фонд “Гарантирани вземания на работниците и служителите” и здравно осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което се променя ежегодно и е определено в Кодекса за социално осигуряване. Общият размер на вноската за: фонд “Пенсии”; допълнително задължително пенсионно осигуряване; фонд “Общо заболяване и майчинство”; фонд “Безработица” и здравното осигуряване за 2007-2008 г. е както следва:

- за периода 01.01.2007 г. – 30.09.2007 г.

- за работещите при условията на втора категория труд 45.5% (разпределено в съотношение работодател/осигурено лице 65:35).
- за работещите при условията на трета категория труд 35.5% (разпределено в съотношение работодател/осигурено лице 65:35).

- за периода 01.10.2007 г. – 31.12.2007 г.

- за работещите при условията на втора категория труд 42.5% (разпределено в съотношение работодател/осигурено лице 65:35).
- за работещите при условията на трета категория труд 32.5% (разпределено в съотношение работодател/осигурено лице 65:35).

- за периода 01.01.2008 г. – 31.12.2008 г.

- за работещите при условията на втора категория труд 42.5% (разпределено в съотношение работодател/осигурено лице 60:40).
- за работещите при условията на трета категория труд 32.5% (разпределено в съотношение работодател/осигурено лице 60:40).

В допълнение, изцяло за своя сметка работодателят прави осигурителна вноска за фонд “Гарантирани вземания на работниците и служителите” в размер на 0.5%, както и осигурителна вноска

за фонд “Трудова злополука и професионална болест”, която е диференцирана за различните предприятия от 0.4% до 1.1% в зависимост от икономическата дейност на предприятието (съгласно Приложение 2 на ЗБДОО за 2007 г.), за фонда е 0.5 %.

Осигурителните и пенсионни планове, прилагани от фонда в качеството му на работодател, се основават на българското законодателство и са планове с дефинирани вноски. При тези планове работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фондове “Пенсии”, фонд “Общо заболяване и майчинство”, фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест”, фонд “Гарантирани вземания на работниците и служителите”, както и за допълнително задължително пенсионно осигуряване (универсални и професионални пенсионни фондове) - на база фиксираните по закон проценти (посочени по-горе) и няма друго допълнително правно или конструктивно задължение за доплащане във фондовете в бъдеще. Аналогично са задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към фонда няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала на фонда под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за доходите в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от фонда вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на всеки финансов отчет фонда прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Съгласно Кодекса на труда работодателят е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в даденото предприятие може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на отчета, по която те се представят в баланса, коригирана с размера на непризнатите актюерски печалби и загуби, а респ. изменението в стойността им, вкл. признатите актюерски печалби и загуби - в отчета за доходите.

Разходите за минал стаж се признават веднага в отчета за доходите.

Към датата на всеки годишен финансов отчет, фонда назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации, деноминирани в български лева.

Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита. Тези, които надвишават коридора от 10% спрямо сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи в края на предходната година се признават незабавно в отчета за доходите. Измененията в размера на задълженията на дружеството към персонала за обезщетения при пенсиониране, вкл. и лихвата от разгръщането на сегашната стойност и признатите актюерски печалби или загуби, се представят към разходите за персонала в отчета за доходите.

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор, преди пенсиониране, обезщетения за:

- неспазено предизвестие - брутното трудово възнаграждение за един месец;
- поради закриване на предприятието или на част от него, съкращаване в щата, намаляване на обема на работа и спиране на работа за повече от 15 дни и др. – брутното трудово възнаграждение за един месец;
- при прекратяване на трудовия договор поради болест – обезщетение в размер на 2 брутни месечни работни заплати;
- за неизползван платен годишен отпуск - за съответните години за времето, което се признава за трудов стаж.

Фондът признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в баланса по тяхната сегашна стойност.

2.12. Данъци върху печалбата

Текущи данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата се определят в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2008 г. е 10%

Отсрочени данъци върху печалбата

Отсрочените данъци се определят чрез прилагане на балансовия пасивен метод, за всички временни разлики към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики.

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспадат тези намаляеми разлики, с изключение на разлики породени от първоначално признаване на актив или пасив, който не е засегнал счетоводната или данъчната печалба (загуба) към датата на операцията.

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на финансовия отчет и се редуцира до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или да се появяват през същия период облагаеми временни разлики, от които те могат да бъдат приспаднати.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени директно в собствения капитал или друга балансова позиция, също се отчитат директно към съответния капиталов компонент или балансовата позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за периода, през който активите ще се реализират, а пасивите ще се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или в голяма степен на сигурност се очаква да са в сила. Към 31.12.2008 г. отсрочените данъци върху печалбата са оценени при ставка 10%

2.13. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните еквиваленти за целите на отчета за паричните потоци се състоят от парични средства в брой, по разплащателни сметки в банки, предоставени депозити на банки - на виждане и/или с оригинален срок до 3 месеца, в това число и по репо-сделки с оригинален срок до 3 месеца.

Те се представят в баланса по тяхната амортизируема стойност.

2.14. Активи, държани за препродажба

Активи се класифицират като държани за препродажба, ако тяхната балансова стойност ще бъде възстановена чрез продажба, а не чрез продължаваща употреба в дейността на фонда. Тези активи, обичайно, са били първоначално приети от фонда като обезпечения и се придобиват в

последствие от него в резултат на замяна “дълг срещу собственост” от кредитополучатели, които не обслужват своите задължения съгласно договорните условия по кредита.

Активи, класифицирани в тази група, са налични за незабавна продажба в тяхното настоящо състояние.

Активи, класифицирани като държани за продажба, се представят в счетоводния баланс отделно и се оценяват по по-ниската от балансовата стойност (първоначално, цена на придобиване) и справедливата им стойност, намалена с разходите по продажбата (нетна продажна цена). Признатата обезценка се представя към “други доходи/(загуби) от дейността” в отчета за доходите.

Активите от тази класификационна група не се амортизират.

2.15. Акционерен капитал и резерви

Фондът е акционерно дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на **акционерен капитал**, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на фонда. Акционерите отговарят за задълженията на фонда до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност.

Акционерният капитал представлява неподлежащ на разпределение капитал на фонда и е представен по номиналната стойност на издадените акции..

Фондът е задължен да формира **Фонд Резервен**, съгласно изискванията на Търговския закон при разпределение на печалбата. Източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко 10% от печалбата, която се разпределя, докато средствата във фонда достигнат 10% от акционерния капитал или по-голяма част, определена по решение на Общото събрание на акционерите;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от Фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на акционерния капитал.

Преоценъчният резерв – финансови активи е формиран от разликата между балансовата стойност на финансовите активи на разположение и за продажба и техните справедливи стойности към датата на извършване на преоценката. Преоценъчният резерв се прехвърля към текущите печалби и загуби в отчета за доходите, когато финансовите активи се освободят (продадат) от баланса или при наличие на трайни и продължителни обезценки.

**2.17. Преценки от определящо значение при прилагане на счетоводната политика.
Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност**

Фондът извършва приблизителни оценки и използва предположения, които влияят върху отчитането на активите и пасивите през следващата финансова година. Приблизителните оценки и преценки се извършват непрекъснато и се основават на историческия опит на ръководството и други фактори, включително очакванията за бъдещи събития, които се приемат за логични при съществуващите обстоятелства.

Оценка на финансови инструменти на разположение и за продажба некотирани на фондов пазар

Фондът класифицира като финансови активи на разположение и за продажба притежавани от него инвестиции под формата на акции в дружества/предприятия (под 20% в капитала им) в непублични дружества, които са придобити с цел установяване и развитие на стопански отношения от значение за нея. Ръководството е преценило и приело те да се оценяват по цена на придобиване (себестойност), тъй като не съществуват достатъчно надеждни източници и методи за определяне на техните справедливи стойности и заради специфичния, затворен начин на търгуването им, до момента, в който възникнат нови обстоятелства позволяващи формиране на разумни предположения и достоверна оценка.

На всяка дата на баланса то прави анализ и преценка дали съществуват индикатори за обезценка на неговите инвестиции. Като основен индикатор се приема значително и продължително намаляване на собствения капитал на дружеството/предприятието в което е инвестирано, вкл. под нивото на регистрирания основен акционерен капитал. В тези случаи обезценката се определя със съдействието на лицензиран оценител, но най-малко на нивото на разликата между цената на придобиване (себестойността) и оценката на участието по метода на собствения капитал, вкл. с допълнителни корекции на нетните активи, при необходимост. В случаите на частични продажби през отчетния период на подобни акции, останалите от в баланса на фонда издадени от същия емитент се преоценяват по цена, по която е извършена продажбата.

Обезценка на финансови инструменти на разположение и за продажба котирувани на фондов пазар

Ръководството на Фонда е приело, че притежаваните от дружеството акции и облигации на публични дружества, котирувани на борсата, се търгуват на фондов пазар в достатъчен обем сделки за да могат да се оценяват последващо по справедлива стойност, която да се определя на база усреднени цени “продава” на реализирани борсови сделки на последния работен ден на месец декември на финансовата година. Допълнително, приложените цени се анализират спрямо тенденцията в

поведението на борсовите цени на съответните ценни книжа поне за последните три месеца на годината, за да се прецени дали и доколко те са представителни (на база реализираните обеми) и могат да се приемат за справедливи стойности. Ефектите от преоценката се отчитат директно в собствения капитал като положителен или отрицателен “преоценъчен резерв – ФА” – освен ако има ясни индикатори за трайна обезценка.

г) Провизии по издадени гаранции

Към датата на всеки отчет фонда извършва преглед на своите условни ангажименти с цел да установи дали са възникнали събития, които да потвърждават в голяма степен вероятността да изтекат ресурси на фонда за погасяване на задължение. В случай на възникнали събития, фонда провизира задължението си до стойността бъдещите си разходи(загуби), свързани с изходящите потоци от стопански изгоди (плащания). Тези разходи(загуби) се определят на база на настоящата стойност на бъдещите нетни парични потоци, представляващи разликата между задължението за плащане и евентуалните входящи потоци от последващи регресни искове към трети лица.

При портфейлните гаранции, свързани с реализация на програма ”Гаранционен фонд за микрокредитиране” към МТСП (по Закона за ББР), е направен ретроспективен анализ на реалните загуби от предоставени кредити (за които са издадени гаранциите) за период от седем години, по банки контрагенти. Определени са усреднени проценти на загубите за целия период на оценки, както по банки-контрагенти, така и общо за целия портфейл от този тип кредити. В резултат на анализа ръководството е определило средният процент на загуба за целия портфейл от 0.52% като минимално ниво за изчисление на провизиите за загуба по банки – контрагенти, а когато средният процент за конкретната банка е по-висок от това минимално ниво – се прилага съответният процент за нея. Постигнатият усреднен процент на провизия спрямо общия гаранционен портфейл по този проект е 0.56 %.

г) Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране се използват методи и изчисления на актюери, базирани на предположения за смъртност, текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които ръководството е приело за разумни и адекватни за фонда.

3. НЕТЕН ДОХОД ОТ ЛИХВИ И ДРУГИ ПОДОБНИ ДОХОДИ

	2008 хил.лв.
Приходи от лихви и други подобни приходи	
Депозити в банки	19
Нетен доход от лихви и други подобни доходи	19

4. ОБЩИ АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ

	2008 хил.лв.
Разходи за персонала	87
Възнаграждения на членове на Управителния съвет	22
Външни услуги	22
Правни и консултантски услуги	9
Поддръжка офис и офис - техника	6
Реклама и представителни	3
Наеми	3
Амортизация	1
Комуникации и ИТ услуги	1
	154
Разходите за персонала включват:	
Заплати	74
Социални осигуровки	13
	87

Разходите за персонала включват възнаграждения на изпълнителния директор и прокуриста в размер на 22 хил. лв.

5. РАЗХОД ЗА ДАНЪЦИ ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА

	2008 хил.лв.
Текущ разход за данъци върху печалбата	-
Отсрочени данъци върху печалбата свързани с:	
- временни разлики	14
Разход за данъци върху печалбата	14

6. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

	2008 хил.лв.
Разплащателни сметки и депозити на виждане	
<i>Местни банки</i>	
Български лева	126
	<u>126</u>
Срочни депозити до един месец	
<i>Местни банки</i>	
Български лева	2 202
	<u>2 202</u>
	<u>2 328</u>

Към 31.12.2008 г. Фонда има вземания по срочни депозити деноминирани в лева от една местна банка. Срочните депозити са с оригинален матуритет един месец.

Ефективни лихвени проценти по вземания от банки

	2008		
Средните лихвени проценти, прилагани към текущите сметки са:		от	до
	BGN	0.20%	0.20%
Средните лихвени проценти, прилагани към срочни депозити са:			
	BGN	4.00%	4.50%

7. ИМОТИ И ОБОРУДВАНЕ

	Оборудване и компютри хил.лв.	Общо хил.лв.
Отчетна стойност		
На 22 август 2008 г.	-	-
Придобити	51	51
Излезли от употреба	-	-
На 31 декември 2008 г.	<u>51</u>	<u>51</u>
Натрупана амортизация		
На 22 август 2008 г.	-	-
Начислена за годината	1	1
Отписана	-	-
На 31 декември 2008 г.	<u>1</u>	<u>1</u>
Балансова стойност		
На 31 декември 2008 г.	<u>50</u>	<u>50</u>
На 22 август 2008 г.	<u>-</u>	<u>-</u>

Към 31.12.2008 г. няма напълно амортизираните ДМА, които се ползват в дейността на Фонда.

8. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Софтуер <i>хил.лв.</i>	Общо <i>хил.лв.</i>
Отчетна стойност		
На 22 август 2008 г.	-	-
Придобити	1	1
Излезли от употреба	-	-
На 31 декември 2008 г.	1	1
Натрупана амортизация		
На 22 август 2008 г.	-	-
Начислена за годината	-	-
Отписана	-	-
На 31 декември 2008 г.	-	-
Балансова стойност		
На 31 декември 2008 г.	<u>1</u>	<u>1</u>
На 22 август 2008 г.	<u>-</u>	<u>-</u>

Към 31.12.2008 г. няма напълно амортизираните нематериални активи, които се ползват в дейността на Фонда.

9. АКТИВИ И ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

			2008 <i>хил.лв.</i>	
		Временна разлика	Данък	
Отсрочени данъчни активи				
Други задължения		6	1	
Данъчна загуба		129	13	
Общо активи по отсрочени данъци		<u>135</u>	<u>14</u>	
Отсрочени данъчни активи/(пасиви)	Салдо на 22 август 2008 г. <i>хил.лв.</i>	Признати в отчета за доходите-(икономия)/разход <i>хил.лв.</i>	Признати в отчета за собствения капитал – (икономия)/разход <i>хил.лв.</i>	Салдо на 31 декември 2008 г. <i>хил.лв.</i>
Начисления за платен отпуск и пенсионни суми на персонала	-	1	-	1
Данъчна загуба	-	13	-	13
Общо	<u>-</u>	<u>(14)</u>	<u>-</u>	<u>14</u>

При признаването на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружеството да генерира достатъчна данъчна печалба.

10. ДРУГИ ПАСИВИ

	2008 хил.лв.
Задължения към персонал и за социално осигуряване	8
Начисления за разходи	6
	<u>14</u>

Задълженията към персонала включват: начисления по компенсируеми отпуски и социалните осигуровки по тях.

11. ОСНОВЕН КАПИТАЛ

	2008 хил.лв.
Основен (акционерен) капитал	
100 000 обикновени поименни акции с право на глас, всяка с номинал 100 лева.	
Записан капитал	10 000
Поискан но невнесен капитал	(7 500)
	<u>2 500</u>
Движение в акционерния капитал	
Към 22 август	-
Записани акции	10 000
Неплатени акции	(7 500)
Към 31 декември	<u>2 500</u>

Регистрацията на акционерния капитал през 2008 г. е извършено на емисия на 100,000 броя поименни безналични акции с право на глас и с номинална и емисионна стойност 100 лева всяка една. То е записано изцяло от Българска банка за развитие АД. Към 31.12.2008 г. размерът на внесените средства от този капитал е 2,500 х.лв. Допълнително, през м. февруари 2009 г. са внесени още 7,500 х.лв.

Акциите на Фонда не могат да бъдат залагани, както и правата по тях не могат да бъдат предмет на прехвърлителни сделки.

12. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

През последното тримесечие на 2008 г., на база Закона за Българската банка за развитие започна преминаването на дейността по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" от Министерството на труда и социалната политика (МТСП) към Национален гаранционен фонд ЕАД – дъщерно дружество на банката. Въз основа на този закон и Решение № 309/3.05.2007 г. на МС е предвидено да бъде извършено предоговаряне в срок до една година (до м. май 2009 г.) с всяка от банките - партньори по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" към МТСП за замяна на обезпечението от депозити на МТСП с банкови гаранции от Българската банка за развитие АД. С размера на освобождаваните държавни средства по проекта следва да се увеличи капиталът на Българската банка за развитие АД и респ. на Националния гаранционен фонд ЕАД.

Към 31.12.2008г. са сключени споразумения с четири банки-партньори и са издадени гаранции от Българска банка за развитие общо за 40,072 хил.лв. За останалата сума от общата стойност на проекта, в размер на 31,350 хил.лв., са сключени споразумения с останалите четири банки-партньори и са издадени гаранции от ББР АД през първото тримесечие на 2009г.

Характер на инструментите и кредитен риск

Тези ангажменти с условен характер са носители на задбалансов кредитен риск, тъй като само таксите се признават в отчета до изпълнението или изтичането на срока на ангажиментите. Срокът на много от условните задължения ще бъде изтекъл без същите да бъдат частично или изцяло авансирани. Ето защо, сумите не представляват очаквани бъдещи парични потоци. Обезпеченията при банките-партньори за издаване на обичайните гаранции са над 100% и представляват основно ипотekiрана недвижима собственост и застрахователни полици, издадени в полза на банката-партньор. При възникване условия за активиране на издадена гаранция фонда преценява възможността за регресно вземане към контрагента и евентуално реализиране на предоставените обезпечения.

Издадените от банката гаранции по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" на МТСП са необезпечени. В случай на активиране на компонент от издадена гаранция от банката, извършеното плащане от нея не се оценява като крайна загуба, тъй като банката-партньор има задължение да предприеме всички необходими действия за реализация на получените обезпечения по проблемния кредит и да възстанови съответната сума на фонда.

Към датата на Финансови отчети, съответно към датата на тяхното подписване няма сключени договори за гаранции, по които страна е Фонда.

13. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ЕКВИВАЛЕНТИ

Паричните средства и еквиваленти включват:

Парични средства в каса

Вземания от банки с падеж до 90 дни

2008

хил.лв.

-

2 328

2 328

14. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната дейност Фонда е изложен на различни финансови рискове. Тези рискове се идентифицират, измерват и наблюдават от нея с помощта на различни контролни механизми, за да могат да бъдат управлявани и да се избягва концентрирането на неоправдан риск. Процесът на управление на рисковете е съществен за доходността на Фонда и съществуването му. Основните рискове, към които е открит фонда, са кредитен, пазарен и ликвиден риск, както и операционен.

Структура за управление на рисковете

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са следните:

Съвет на директорите извършва общ надзор върху управлението на рисковете и отговаря за общият подход за управление на рисковете и одобрява стратегиите, принципите и конкретните методи, техники и процедури за управление на рисковете;

Изпълнителен директор – осъществява текущ оперативен контрол по поддържане и спазване на определените лимити за конкретните видове риск и прилагането на разработените процедури;

Отдел „Гаранции – администрация и наблюдение“ – осъществява мониторинг по отношение на гарантираните портфейли и обезпечението по кредитите. Отделът осъществява проверки и мониторинг на гарантирани кредити по утвърден от СД план за избирателни проверки по гаранции, анализ на рисковите групи по гарантираните от Фонда портфейли, а най-малко веднъж на 12 месеца се извършва проверка на изпълняваните икономически и социални изисквания от МСП, ползващи гаранции от „Национален гаранционен фонд“ ЕАД.

Измерване и управление на основните рискове

Ръководството на Фонда е приело вътрешни правила и методи за измерване на различните рискове, които са основани на както на статистически модели, добри международни практики, така и на историческия опит на ББР АД, в качеството и на едноличен собственик на капитала на фонда.

Контролът и управлението на рисковете е структуриран основно на базата на лимити. Тези лимити рефлектират върху нивото на конкретния риск, който може да бъде поет спрямо търговски банки – партньори, чиито кредитни портфейли са гарантирани. Въведена е система за периодично изготвяне на отчети за конкретните типове риск за целите на последващ анализ и евентуална корекция на определените вече лимити.

Системата за наблюдение и управление на риска във Фонда включва:

1. правила и методи за дейностите на Фонда и за оценка и управление чувствителността към рискове;
2. параметри и лимити за извършване на сделки и операции, свързани с кредитния и ликвидния риск;

3. надеждна система за счетоводна и управленска информация, която позволява идентифицирането и контролирането на отделните видове рискове;

4. процедури за отчитане, оценка, информирание и последващ контрол на рисковете, свързани с конкретните сделки и операции.

Системата за управление на риска изпълнява превантивни функции за предотвратяване на загуби и за контролиране размера на допуснати загуби.

Оценката и управлението на риска от страна на „Национален гаранционен фонд” ЕАД е част от цялостната система за измерване, контрол и управление на риска на „Българска банка за развитие” АД част от чиято група е Фонда.

Ликвиден риск

Ликвидният риск представлява риска от невъзможността на фонда да посрещне текущите и потенциалните си задължения, свързани с плащания, когато те са дължими, без да понесе неприемливи загуби.

Дейността на фонда изисква устойчив паричен поток, който да послужи за плащане по издадените гаранции. При управление на ликвидността фонда взема предвид нивото на всички видове условни ангажименти.

Изискванията към ликвидността за посрещане на плащания по гаранции са значително по-ниски от сумата на ангажимента, тъй като фонда обикновено не очаква трета страна да претендира изплащане на целите суми по споразумението.

Негативни последици от Световната финансова криза /2008 г./ и предприети мерки от Фонда за нейното овладяване.

Отчитайки развитието на общата икономическа и финансова конюнктура, установила се през 2008 г. фонда е предприел и реализирал серия от мерки в посока прецизиране на политиките и практиките по управление на финансовите рискове, адекватно на новите събития, явления и тенденции.

От създаването си през 2008 г. Фонда е ограничил операциите си на капиталовите пазари, с което бе постигнато минимизиране на нивото на поетите пазарни рискове.

Управление на собствения капитал

Основните цели на Фонда при управлението на собствения капитал е да поддържа неговото ниво в размери достатъчни за развитие на дейността и постигане на общите цели заложи при създаването му – подкрепа на икономическата политика на страната и развитието на малък и среден бизнес.

15. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

1. *Свързани лица*

дружество/лице

вид на свързаност

Българска банка за развитие АД

Основен собственик на Фонда

2. *Разчетите със свързани лица в баланса са :*
към 31.12.2008 г.

2008

хил.лв.

Активи

Вид на разчета

Българска банка за развитие АД

Предоставени депозити в банки

2 328

Условни вземания

Българска банка за развитие АД

Невнесена част по записани акции от капитала

7 500

3. *Сделките със свързани лица са:*
за 2008 г.

Вид на прихода/разхода

2008

хил.лв.

Българска банка за развитие АД

Разходи за наем

(3)

Приходи от лихви

19

16. **Отношения с ключов персонал**

2008

хил.лв.

Възнаграждения и социално осигуряване

41

41

17. **СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА БАЛАНСА**

Нови гаранционни споразумения с банки

През м. януари и февруари на 2009 г., на база Разпоредбите на §2 от ПЗР на Закона за Българската банка за развитие и Решение № 309 от 3 май 2007 г. на Министерския съвет на Република

България продължи преминаването на дейността по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" от Министерството на труда и социалната политика (МТСП) към „Национален гаранционен фонд” ЕАД – дъщерно дружество на Българската банка за развитие.

През посочения период са сключени споразумения с четири банки и Българска банка за развитие е издала гаранции за 31,878 хил.лв.

Капитал – вноски

С Протокол 8 от 18.02.2009 г. на УС на ББР АД е взето решение за увеличаване капитала на НФГ със 70,000 хил.лв. На 26.02.2009 г. са внесени 7,500 хил.лв., посочени в отчета 2008 г. като невнесен записан капитал и 17,500 хил.лв., представляващи 25% от сумата на увеличението. Остатък от 52,500 хил.лв. ще бъде внесен в срок от 2 години от датата на решението.

Сключени съществени договори

В края на 2008 г. бе подготвен и подписан договор (в сила от януари 2009 г.) между ББР АД и НФГ ЕАД за функциите на Фонда по администрирането на процеса на издаване и мониторинг на банковите гаранции за микрокредити.

**ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
НА
„НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД” ЕАД**

2008 година

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

С Решение №309 от 3 май 2007 г. на Министерския съвет на Република България беше приета „Стратегия за създаване на Банка за развитие чрез преобразуване на „Насърчителна банка” АД, създаване на Национален гаранционен фонд и Фонд за капиталови инвестиции”. През април 2008 год. Народното събрание на Република България прие Закон за Българската банка за развитие /ББР/, който беше обнародван на 29.4.2008 г. и е в сила от 03.5.2008 год.

„Национален гаранционен фонд” ЕАД е дружество, учредено на 12.08.2008 г. въз основа за Закона за Българската банка за развитие и е регистрирано в Търговския регистър на 22.08.2008 г. Дружеството е изцяло собственост на Българска банка за развитие АД.

Съгласно Закона за кредитните институции „Национален гаранционен фонд” ЕАД е финансова институция, регистриран като такава в БНБ на 22.10.2008 год.

Създаването на Националния гаранционен фонд има за цел да осигурява гаранции за МСП. Прилагането на гаранционните схеми на Фонда ще улесни достъпа на финансиране за МСП посредством компенсиране липсата на достатъчно обезпечение при кандидатстване за кредит, както и ще намали риска, поеман от търговските банки в страната, кредитиращи МСП.

В съответствие с Устава, предметът на дейност на Фонда е:

а/ издаване на гаранции за допълване на обезпечението по заеми на малки и средни предприятия;

б/ предлагане на други продукти на малки и средни предприятия, като: гаранция за участие в търг; гаранция за добро изпълнение; гаранция за авансово плащане; гаранция за изплащане на кредит на износител и други;

в/ издаване на гаранции за допълване на обезпечение по заеми на малки и средни предприятия, осъществяващи научноизследователска и развойна дейност и за внедряване на тези продукти и научни разработки в индустрията.

г/ други дейности, които не са забранени изрично от закона.

Издаваните гаранции от Фонда могат да покриват до 50 на сто от задължението. Максималната стойност на издадените от Фонда гаранции към едно търговско дружество не може да надвишава 10 на сто от капитала на Фонда.

Седалището и адресът на управление на Фонда са: гр.София, община Средец, ул. ”Дякон Игнатий” №1.

„Национален гаранционен фонд” ЕАД има свои представители за областите на страната, които са разположени в девет основни центрове: София, Монтана, Ловеч, Русе, Варна, Сливен, Пловдив, Хасково и Благоевград.

Към 31.12.2008 г. персоналът на Фонда е 9 души.

ХАРАКТЕРИСТИКА НА СРЕДАТА

Финансирането на МСП е в основата на успешното развитие на икономиката в България и в света като цяло. Всички изследвания на МСП сектора в България, проведени от международни и български организации, определят финансирането като основен елемент, който оказва критично влияние върху развитието на МСП. Въздръжаността на банковия сектор да поема рискове и последващото ценообразуване на маржа по кредитите, комбинирано с високи изисквания за обезпечение, води до оскъпяване на паричния ресурс и представлява значително препятствие за растежа и развитието на МСП в България. Развитието и успешното функциониране на сектора на МСП е приоритет на българското правителство, отразено и в общата политика за насърчаване растежа на сектора.

Източници на финансиране

Независимо от експанзията в областта на кредитирането, МСП в България все още в значителна степен се финансират със собствен капитал – над 60 на сто, а само около 20 на сто ползват средства на кредит. Относителният дял на финансирането чрез грантови схеми също е незначителен (около 2 на сто от стартиращите предприятия). Банковият кредит освен скъп, за повечето МСП е и труднодостъпен. Около 45% от действащите МСП имат достъп до кредит, но голяма част от тях се финансират от потребителски кредити на собствениците си поради облекчените условия за отпускането им. Около 40 на сто от МСП ползват търговски кредит (с ограничен размер – под 100 хил. лв.), а делът на инвестиционните кредити е още по-нисък – под 20 на сто. Делът на лизинга при финансирането на инвестициите е нисък – едно на десет МСП е ползвало такова финансиране. На практика повече от половината МСП се финансират със собствен капитал.

Източник: Агенция ЕСТАТ, проучване сред населението, септември-октомври 2006г.

Изводът, който може да се направи е, че МСП в България използват в малка степен външно финансиране (кредити, лизинг, донорски програми, проектно финансиране и т.н.), а разчитат предимно на вътрешни източници, които по правило са по-скъпи, но за сметка на това МСП остават независими от финансиращите институции. При стартиращите МСП този извод важи в голяма степен – при тях делът на вътрешните източници на финансиране е много по-голям.

Потребност от финансиране на МСП

Успоредно с източника на финансиране следва да се отчете и нуждата от конкретен размер на необходимите средства. Съгласно проведени проучвания са установени следните приблизителни данни:

Източник: Агенция ЕСТАТ, проучване сред бизнеса

Фактори, определящи възможността за финансиране на МСП

Анализът на факторите, влияещи върху възможността на МСП да привлече допълнителен капитал, налага следните констатации:

По отношение на банковото финансиране

- Високите лихвени проценти по отпусканите заеми са основната причина за неизползване на банкови кредити;
- Размерът и видът на исканите обезпечения се оказват второто сериозно препятствие пред МСП. Често те не разполагат с необходимите недвижимости, а оборудването им е морално и физически остаряло, за да послужи като обезпечение;
- Отсъствие на кредитна история, особено за стартиращите предприятия;
- Често пъти отпускането на кредит е свързано с непрозрачност на условията му и с множество скрити разходи, които правят кредита непосилен за МСП;
- Изискванията за минимален собствен капитал и оборот;

- Обстоятелството, че за някои банки е далеч по-изгодно да работят с малко на брой големи и платежоспособни клиенти, отколкото с множество финансово нестабилни и твърде рискови МСП;
- Очертава се определен недостиг на кредити от BGN 10,000 до BGN 250,000, които биха покрили много от нуждите на МСП;

Източник: Агенция ЕСТАТ, проучване сред бизнеса

Показателно за вероятността МСП да успеят при кандидатстване за кредит е обстоятелството, че едва 13 на сто от подадените проекти са одобрени. Основните причини за големия дял на отказите са: недостатъчно обезпечение, лошо финансово състояние, неясноти в проекта.

На този етап алтернативните средства за финансиране на МСП остават недоразвити.

От гледна точка на МСП

- Възможностите за собствено финансиране са малко. Тъй като банките изискват участието на кредитополучателя да е от 20 до 30% от размера на проекта, това намалява наличните пари и оборотен капитал на фирмата, което я прави по уязвима;
- Много инвестиционни програми не са реализирани, въпреки че са пазарно ориентирани и биха могли да са печеливши поради липса на финансов инструмент, който да удовлетвори изискванията за допълнителност, които са критични за много от проектите;
- Предприятията със стартиращ бизнес трябва да бъдат насърчавани и техния бизнес план следва да бъде разглеждан с разбиране, включително по отношение придобиването на оборудване и оборотен капитал и подкрепа на маркетинговите планове;
- Увеличаване на конкурентоспособността на предприятията, чрез обновяване на оборудването;
- Развиващите се предприятия следва да бъдат насърчавани към безопасно инвестиране;

- Има очевидна нужда от допълнителна подкрепа, чрез бизнес консултации и финансово обучение за създаването на добри условия за развитието, разширяването и интернационализацията на МСП.

Финансовото състояние на фирмите до голяма степен определя нуждата и възможността за привличане на допълнителен капитал. Ето как собствениците и мениджърите на МСП определят необходимостта от капитал и финансовите си възможности:

Източник: Агенция ЕСТАТ, проучване сред бизнеса през 2006 г.

От гледна точка на държавата

- Има нужда от създаване на добавена стойност чрез стабилни МСП, действащи на пазара, включително разширяване на съществуващата дейност и създаване на нови предприятия;
- По-равномерно разпределение по региони, насочване към райони, които изостават от средното равнище за страната;
- Трябва да бъдат обединени силите на основните участници на пазара – кредитни, финансови и малки и средни предприятия, с цел подкрепа на инвестициите, като всяка страна допринася за проекта. От гледна точка на членството на България в ЕС и достъпа ѝ до структурни фондове, Гаранционните фондове могат да бъдат инструмент за по-ефективно усвояване на финансовата помощ от ЕС;
- Има възможност за ползване на програмите на ЕС за контра-гарантиране управлявани от ЕИФ, за който България е готова, но няма изготвена национална схема.

В новата „Стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия за периода 2007–2013 г.” е предвидено да се повиши икономическият потенциал на българските фирми. Това трябва да стане преди всичко чрез нарастване на иновативния капацитет и конкурентоспособността на МСП на основата на ефективна защита на интелектуалната собственост, развитие на клъстери, подобряване на достъпа до европейския и международните пазари, по-добра информираност на МСП.

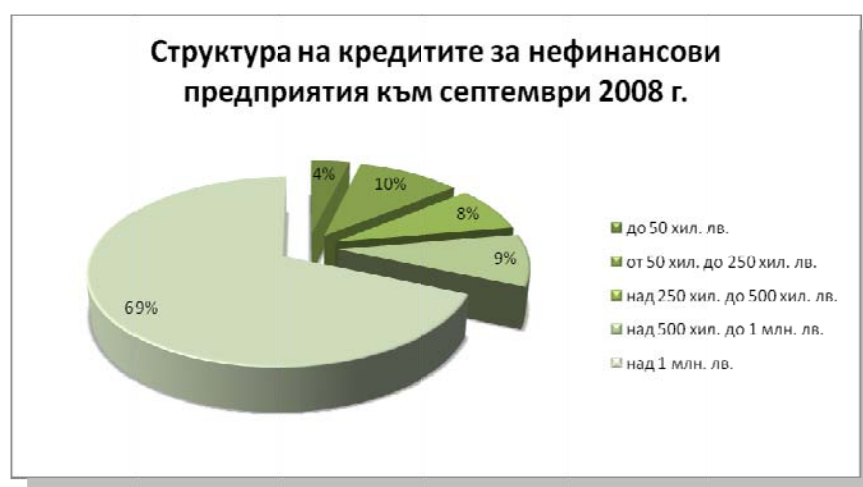
Политиката на българското правителство по отношение на МСП е съобразена с новите насоки, очертани от ЕК. Те предвиждат провеждането на модерна политика на основата на по-активното прилагане на принципа „Мисли първо за малките”. Този принцип е конкретизиран чрез множество

мерки, които се осъществяват на европейско и на национално ниво и които имат за цел да ускорят икономическия растеж, включително създаването на Национален гаранционен фонд.

Кредити за нефинансови предприятия и пазарен потенциал

По данни на БНБ към септември 2008 г. общият размер на отпуснатите кредити на нефинансови предприятия е 29,81 млрд. лв. От тях с размер до 500 хил. лв са приблизително кредити за 6,6 млрд. лв, а до 1 000 хил. лв - 9,4 млрд. лв. Това ще бъде основния пазарен сегмент, към който са насочени продуктите на НГФ. Ако анализираме информацията, че само около 20% от МСП ползват кредити и отчетем потребността на над 66% от тях от допълнителен капитал логично може да обобщим, че пазарният потенциал за финансиране на МСП и съответно реализация на продуктите на НГФ възлизат на десетки милиарда лева. Естествено тази възможност е в пряка зависимост от капацитета на финансиращите институции да отдадат кредитен ресурс.

Структурата на отпуснатите кредити според размера е отразена в следната таблица:

Източник: Статистика на БНБ за кредити и депозити на нефинансови предприятия

ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА

ДЕЙНОСТ НА ДРУЖЕСТВОТО ПРЕЗ 2008 г.

Дружеството извършва активна дейност от 15.09.2008 година, като до края на 2008 година тя бе съсредоточена в три основни направления:

- Преминаване на дейността на Гаранционния фонд за микрокредитиране към Министерство на труда и социалната политика към Групата на Българската банка за развитие;
- Подготовка на гаранционните схеми и програми на НГФ ЕАД в подкрепа на МСП и за улесняване на тяхното финансиране от търговските банки;
- Организационно, кадрово и техническо осигуряване на дейността.

Преминаване на Проект „Гаранционен фонд за микрокредитиране” от Министерство на труда и социалната политика към Групата на „Българска банка за развитие” АД бе извършено на основание на §2 от ПЗР на Закона за Българската банка за развитие и Решение № 309 от 3 май 2007 г. на Министерския съвет на Република България.

Въз основа на посочените решения и разпоредби администрирането и реализирането на гаранционната схема по микрокредити премина към „Национален Гаранционен Фонд” ЕАД, като паричните обезпечения на МТСП бяха заменени с банкови гаранции от Българската банка за развитие.

За да бъде изпълнена тази цел, НГФ ЕАД извърши работа по предоговаряне на гаранционните споразумения между МТСП и банките-партньори, като те бяха заменени с тристранни гаранционни споразумения с участието и на ББР АД. С новите споразумения бе подготвена и осъществена замяната на обезпечението по Проекта от парични депозити с банкови гаранции от ББР АД. Процесът на предоговаряне приключи до края на 2008 година успешно с всички осем банки-партньори като с четири от тях новите споразумения бяха подписани още през декември 2008 година, а с останалите четири – до началото на февруари 2009 година.

По втората основна насока на дейност: до края на 2008 година бяха разработени и предложени за обсъждане с търговските банки параметрите на новите гаранционни програми на Фонда:

А/ Гаранционна линия в подкрепа на инвестиционни проекти на микро, малки и средни предприятия:

Тази линия ще следва като приоритет улесняване на достъпа на микро и МСП до дългосрочен ресурс за реализация на инвестиционни проекти в материални или нематериални активи за създаване, разширяване или модернизация на предприятията;

Б/ Гаранционна линия в подкрепа на експортно ориентирани микро, малки и средни предприятия:

Тази гаранционна линия ще бъде насочена към стартиращи или действащи предприятия с доказан експортен потенциал, при които основна слабост е недостатъчното обезпечение под формата на ДМА.

Гаранционните схеми на „Национален гаранционен фонд” ЕАД на този етап от нашата дейност ще се реализират изцяло чрез търговските банки.

Дейността по организационно, кадрово и техническо осигуряване на нашата работа, включваше:

- Беше формиран екип от подготвени специалисти, в който влязоха служителите от бившата работна група по управление на ГФ за микрокредитиране към МТСП и служители на ББР АД;
- Бяха подготвени вътрешни правила и процедури за дейността на Фонда – Правила за работата на СД; Правила и процедури за прилагане на гаранционни схеми; Правила за вътрешния трудов ред; Правила за работната заплата и други, като по част от тях продължава обсъждането им с ББР АД и през 2009 година;
- Служители на Фонда участваха в изработването на правила в ББР АД за издаването на банкови гаранции, заменящи обезпечението по бившия Проект ГФ за микрокредитиране към МТСП;

- В края на годината бе подготвен и договор между ББР АД и НГФ ЕАД за функциите на Фонда по администрирането на процеса на издаване и мониторинг на банковите гаранции за микрокредити;
- Съгласно приетият от УС на ББР АД бюджет на Фонда за 2008 година бяха избрани на базата на най-малко три оферти доставчици на компютри и друга офис техника, както и на специализиран счетоводен софтуер;
- За своята дейност Фонда ползва обзаведени помещения на ББР АД, за което са сключени и съответните договори.

ФИНАНСОВ РЕЗУЛТАТ

Финансовият резултат от дейността на „Национален гаранционен фонд” ЕАД за 2008 година е загуба в размер на 121 хил. лв. Предварително приетият план бе за загуба от 311 хил. лв. Основната причина за този резултат е, че предвидените дейности през 2008 година не можеха да донесат преки приходи за Фонда.

Основен приход през 2008 година бе от лихви по депозит на Фонда в ББР АД в размер на 19 хил.лв.

Разходите, които Фондът направи през 2008 година, бяха основно за заплати, осигуровки за персонала и управляващите, както и за външни услуги: граждански договори на външни експерти и на определените през декември регионални представители; наеми; комуникации и др. Направени са разходи и за офис консумативи и оборудване.

УПРАВЛЕНИЕ НА ДРУЖЕСТВОТО

Фондът има едностепенна структура на управление - Съвет на директорите, който Уставът на предвижда да бъде в състав от три до пет членове.

Към 31.12.2008 г. в състава на Съвета на директорите (СД) влизат Михаил Стоянов (председател на СД), Светлин Статков (член на СД и изпълнителен директор) и Красимир Христов (член на СД и прокурист).

Възнагражденията, които са получили членовете на Съвета на директорите през 2008 г. са в размер на 22 хил. лв.

Членовете на СД не притежават акции на Фонда, както и нямат специални права за придобиване на такива акции.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240 “б” на Търговския закон между членовете на СД или свързани с тях лица, от една страна, и Фонда, от друга страна, които да излизат извън обичайната им дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл.247, ал.2, т.4 от Търговския закон, на членове на НС и УС в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участие в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва:

Участие на членове на СД в капитала на други дружества:

Михаил Драганов Стоянов, председател на СД, притежава в “Бест флейвърс” ЕООД, София, БУЛСТАТ 130252093 – 100% от капитала;

Светлин Димов Статков, член на СД и изпълнителен директор – няма участия;

Красимир Евтимов Христов, член на СД и прокурист – няма участия.

Участие на членове на НС в управлението на други дружества:

Михаил Драганов Стоянов, председател на СД – управител на “Бест флейвърс” ЕООД, София, БУЛСТАТ 130252093;

Светлин Димов Статков, член на СД и изпълнителен директор – няма участия;

Красимир Евтимов Христов, член на СД и прокурист – няма участия.

РАЗВИТИЕ НА НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД ЕАД ПРЕЗ 2009 Г.

ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ ПО ПРЯКАТА ДЕЙНОСТ

Основен приоритет в дейността на Фонда за 2009 година е да наложи и развие своите гаранционни програми в подкрепа на МСП.

Стратегическата цел на Националният гаранционен фонд е утвърждаването му, като дългосрочен надежден партньор на МСП и кредитиращите институции.

За постигането на целта, Фондът е планирал да извършва:

- Съвместни анализи с представители на МСП, държавата и банките за откриване на пазарни пропуски при финансирането на предприятията;
- Оптимизиране на продуктите на НГФ на базата на общата политика на Групата на ББР АД и с отчитане на интересите на бизнеса и на банките-партньори;
- Изработване на ясни и точни правила за продуктите на НГФ за клиентите на банките-партньори;
- Определяне на строго регламентиран и удобен за банките-партньори ред за одобрение на гаранциите;
- Периодична размяна на информация между НГФ и банките-партньори за търсенето и състоянието на МСП, търсещи гарантиране.

ФИНАНСОВИ ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ

Развивайки активно своята дейност, Фондът планира да постигне през 2009 година положителен финансов резултат. През първото тримесечие на 2009 година е предвидено увеличение на капитала на Фонда от 10 млн. лева на 80 млн. лева.

ПРОГНОЗА ЗА ПРИХОДИ, РАЗХОДИ И ПЕЧАЛБА НА „НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД” ЕАД ЗА 2009 год.

в хил. лева	
ФИНАНСОВИ ПАРАМЕТРИ	ИЗПЪЛНЕНИЕ
ПРИХОДИ	
Разплащателна сметка - лихви	1
Депозитна сметка - лихви	678
Комисиони по администриране на гаранции за микрокредити	150
Комисиони по администриране на гаранции на НГФ ЕАД за МСП	750
Други приходи	
ОБЩО ПРИХОДИ	1 579
РАЗХОДИ	
Разходи за заплати	592
Разходи за осигуровки и социални разходи	67
Разходи за външни услуги	156
Други разходи - командировки, обучение и предст. р-ди	30
Разходи за материали - офис консумативи и оборудване	76
Банкови такси, комисиони, лихви	1
Амортизации	18
ОБЩО РАЗХОДИ	940
Счетоводна печалба	639
Данък	50
ПЕЧАЛБА / ЗАГУБА	589

Търговски цели и задачи

Нашата цел е да предложим на МСП съвместно с търговските банки работещи гаранционни схеми с :

- 1) Прозрачна процедура с ясни критерии;
- 2) Къси срокове за обработка на гаранциите – до 3 /три работни/ дни;
- 3) Унифициран документооборот за всички наредители и бенефициенти;
- 4) Електронна поддръжка на обмена на данни;
- 5) Обвързаност на резултатите с размера на гаранционния лимит – опция за преразглеждане на договорените лимити с бенефициентите;

6) Приемлива конкурентна цена на гаранциите, спрямо аналогични европейски схеми.

Комисионите, които Фондът планира да събира за издадените от него гаранции са от 0,5% до 1,5% годишно върху гарантирания размер, като конкретните нива са в зависимост от степента на кредитен риск по гарантирания проект.

Комисионите ще се заплащат в началото на всеки 12-месечен период.

ИНВЕСТИЦИИ

През плановия период Фондът предвижда да реализира адекватни на целите в дейността и финансовите възможности инвестиционна програма.

Планираните инвестиции са за:

Предмет на инвестиция	Брой	Хил.лв
		Обща стойност
Счетоводен софтуер	1	22
Лек автомобил	1	35
UPS	3	1
Принтери (за регион. представителства)	10	2
Мултимедия	1	2
Компютър	1	1
Офис оборудване (за регион. представителства)	9	10
За ремонти		6
Други		1
ОБЩО		80

СДЕЛКИ СЪС СЪЩЕСТВЕНО ВЛИЯНИЕ ВЪРХУ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАНА

Основна цел през 2009 година е развитието на собствени гаранционни схеми на НГФ ЕАД, което ще окаже съществено влияние върху плана за приходите. Тези гаранционни схеми ще бъдат реализирани чрез търговски банки – партньори, като наредители по тях ще бъдат и МСП ползващи улеснения за финансиране чрез гаранции от Фонда.

Към момента на изготвяне на доклада разговори за сключване на гаранционни споразумения се водят с над 10 търговски банки в страната.

ДЕКЛАРАЦИЯ НА РЪКОВОДСТВОТО

Ръководството на „Национален гаранционен фонд“ ЕАД декларира, че приложеният годишен финансов отчет отразява достоверно имущественото и финансовото състояние на Фонда към края на 2008 г., както и определянето на финансовия резултат за годината в съответствие с действащото законодателство. Използвана е подходяща счетоводна политика, която е прилагана последователно.

Направени са необходимите преценки в съответствие с принципа на предпазливост при съставяне на годишния финансово-счетоводен отчет към края на годината. Ръководството използва приложимите счетоводни стандарти и годишния финансово-счетоводен отчет е съставен на принципа на действащото предприятие.

Ръководството на Фонда полага усилия за поддържане на подходяща счетоводна система, която отговаря на действащите счетоводни стандарти. Годишният финансов отчет разкрива състоянието му с разумна степен на точност.

Предприети са всички мерки за опазване активите на Фонда, предотвратяване на измами и недопускане нарушаване на законите в страната.

Настоящият доклад за дейността е приет на 30 Март 2009 г. от Съвета на директорите на „Национален гаранционен фонд“ ЕАД и е подписан от:

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР:

СЪВЕТА НА ДИРЕКТОРИТЕ:

Михаил Стоянов

Светлин Статков

ДО
АКЦИОНЕРА

на НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД ЕАД

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

Ние извършихме одит на приложения финансов отчет на Национален Гаранционен Фонд ЕАД, включващ счетоводния баланс към 31 декември 2008 година и отчет за доходите, отчет за промените в собствения капитал, отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и обобщеното оповестяване на съществените счетоводни политики и другите пояснителни приложения.

Отговорност на ръководството за финансовия отчет

Отговорността за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети се носи от ръководството. Тази отговорност включва: разработване, внедряване и поддържане на система за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансови отчети, които да не съдържат съществени неточности, отклонения и несъответствия, независимо дали те се дължат на измама или на грешка; подбор и приложение на подходящи счетоводни политики; и изготвяне на приблизителни счетоводни оценки, които да са разумни при конкретните обстоятелствата.

Отговорност на одитора

Нашата отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху този финансов отчет, основаващо се на извършения от нас одит. Нашият одит бе проведен в съответствие с професионалните изисквания на Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим в разумна степен на сигурност доколко финансовият отчет не съдържа съществени неточности, отклонения и несъответствия.

Одитът включва изпълнението на процедури с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповестяванията, представени във финансовия отчет. Избраните процедури зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени неточности, отклонения и несъответствия във финансовия отчет, независимо дали те се дължат на измама или на грешка. При извършването на тези оценки на риска одиторът взема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансовия отчет от страна на предприятието, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на предприятието. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне във финансовия отчет.

Считаме, че извършеният от нас одит предоставя достатъчна и подходяща база за изразеното от нас одиторско мнение.

Мнение

По наше мнение финансовият отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Национален Гаранционен Фонд ЕАД към 31 декември 2008 година, както и за неговите финансови резултати от дейността и за паричните потоци за годината, завършваща тогава в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети.

Доклад върху други правни и регулаторни изисквания

Ние извършихме проверка на годишния доклад за дейността на Национален Гаранционен Фонд относно съответствието между годишния доклад за дейността и годишния финансов отчет за същия отчетен период съгласно изискванията на Закона за счетоводството.

В резултат на проверката удостоверяваме съответствието между годишния доклад за дейността и годишния финансов отчет към 31 декември 2008 година по отношение на финансовата информация.

София, 30 март 2009 година

БДО АКЕРО ООД

Стоянка Апостолова, Управител
ДЕС, Регистриран одитор

